

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

OSUVA Open
Science

This is a self-archived – parallel published version of this article in the publication archive of the University of Vaasa. It might differ from the original.

Maantieteen päivillä tarkasteltiin paikan voimaa

Author(s): Merisalo, Maria; Luoto, Ilkka

Title: Maantieteen päivillä tarkasteltiin paikan voimaa

Year: 2019

Version: Publisher's PDF

Copyright ©2019 the author(s), Terra/Suomen maantieteellinen seura. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution–NonCommercial–NoDerivatives 4.0 International (CC BY–NC–ND 4.0) license, <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Please cite the original version:

Merisalo, M., & Luoto, I., (2019). Maantieteen päivillä tarkasteltiin paikan voimaa. *Terra: maantieteellinen aikakauskirja* 131(3), 175–177. <https://terra.journal.fi/article/view/88134/47338>

Uutisia ja tiedonantoja – Nyheter och meddelanden

Terran viittauskäytännöt uudistuvat

Terran viittaus- ja lähdeluettelokäytännöt muuttuvat tästä numerosta alkaen. Muutosten taustalla ovat Suomen Maantieteellisen Seuran halu yhdenmukaistaa *Terran* ja *Fennian* käytäntöjä sekä sähköisen julkaisemisen tarjoamat mahdollisuudet hyödyntää hyperlinkkejä. Lisäksi uudistuksessa on otettu huomioon kirjallisuusviitteiden hallinta-ohjelma RefWorksin käyttö. Uudet käytännöt on muokattu RefWorksista löytyvän APA 6 -mallin pohjalta. RefWorks-yhteensopivuuden toivotaan helpottavan paitsi lähdeluettelon laatimista käsikirjoitusten yhteydessä myös viittaustekniikan opetusta maan- ja aluetieteen yksiköissä.

Pääpiirteiltään viittauslogiikka pysyy ennallaan. Uusiutuneetkin käytännöt noudattavat Harvard-systeemin periaatteita, jossa lähdeviitteet sijoitetaan sulkuihin varsinaisen tekstin sisään, ja läh-

deluettelo ryhmitellään kirjoittajittain aakkos- ja aikajärjestykseen. Olennaisimmat muutokset liittyvätkin lähdeluetteloön merkittäviin tietoihin sekä niiden merkintätapoihin. Vastaisuudessa lähdeluettelossa ei esimerkiksi tarvitse mainita erillisteosten kokonaissivumäärää, ja kaikissa tekijätiedoissa sukunimi merkitään ennen etunimen ensimmäistä kirjainta. Lisäksi sähköisesti saatavien julkaisujen yhteyteen kirjataan vastedes suora linkki julkaisuun tai julkaisun DOI-tieto.

Päivitetyt kirjoittajaohjeet löytyvät *Terran* paperiversion takakannen sisäsivulta sekä internetistä osoitteesta terra.journal.fi/about/submissions. *Terran* muiden ohjedokumenttien tavoin viittaus- ja lähdeluettelo-ohjeita saa hyödyntää vapaasti opetuksen yhteydessä.

HANNU LINKOLA

Maantieteen päivillä tarkasteltiin paikan voimaa

Maantieteen päiville kokoonnuttiin 43. kerran 24.–25. lokakuuta 2019. Vaasan yliopistolla järjestettyä tapatumaa edelsi jatko-opiskelijoiden päivä, jossa 14 osallistujaa työskenteli *world café* -keskustelumenetelmää hyödyntäen. Varsinaisen päätapahtuman teema, ”Paikan voima”, kutsui maantieteen ja lähialojen edustajia pohtimaan mikä tekee paikoista ja alueista yhteiskunnallisen kehityksen polttopisteitä, millaiset paikat ovat hyvinvointia ja menestyviä, ja miten paikat nostavat esiin pimentoon jääviä ilmiöitä, kuten eriarvoisuuden, segregaatian tai ilmastonmuutoksen. Päivien järjestämisestä vastasivat Vaasan yliopiston johtamisen yksikön aluetieteilijät, kymmenhenkinen järjestelytoimikunta sekä seitsemän opiskelija-avustajaa.

Päivät kokosivat yhteen reilut satakunta osallistujaa yliopistoista ja julkishallinnon organisaatioista. Tarjolla oli 58 työryhmäesitystä, joista 22 oli englanninkielisiä. Kaikkiaan 15 työryhmään sijoittuneet esitykset valottivat muun muassa aluekehittämisen tietotarpeita, oikeudenmukaisuuden siirtymien tematiikkaa, paikallista hallintaa ja hallintoa, utopioita nykypäivän maantieteessä ja innovaatioalueita.

Päivillä kuultiin kolme erinomaista *keynote*-esitystä. Apulaisprofessori **Venla Bernelius** Helsingin

Maantieteen päivillä Vaasassa käsiteltiin paikan merkitystä. Aiheeseen johdatti muun muassa Dorreen Massey'n ajattelua syvällisesti tarkastellut keynote-puhuja Ares Kalandides Manchesterista. (Kuva: Antti Mäenpää, 10/19)

yliopistosta tarttui kaupunkikehityksen ajankohtaisiin teemoihin puheenvuorossaan ”Asuinpaikan valta: Suomalaiskaupunkien segregatiodynamiikka ja nuorten eriytyvät tulevaisuushorisontit”. Perjantaina professori **Jukka Käyhkö** Turun yli-

opistosta puolestaan laajensi paikka-käsitteen koko maapalloon viittaavaksi puhuessaan maantieteen roolista globaalien kestävyyskriisin tutkimuksessa ja hoidossa.

Päivien puhekarusellin avaavana vierailijaluennointisijana esiintyi paikkojen hallinnan professori **Ares Kalandides** Manchester Metropolitan -yliopistosta Britanniasta. Hän kytki paikkojen hallinnan reaali maailmalliset esimerkit osaksi **Doreen Massey**n valovoimaista ajattelua, joka on kiteytynyt vuosikymmenien varrella tunnettujen lentävien lauseiden muotoon. 1980-luvulla lokaliteettitutkijat totesivat Masseyta mukaillen maantieteen merkittävänä (*”Geography matters”*), sillä globalisaation vaikutukset paikallistuvat aina jossakin ja niillä on sosiaalisia vaikutuksia. Myöhemmin Massey'n ajattelussa korostuivat eritasoisten suhteistojen kautta avattavat tulkinnot. Relaationaalista paikanmäärittystä kuvaavat kiehtovasti sellaiset käsitteet kuin valtageometria (*power geometry*) ja globaali paikantaju (*global sense of place*). Teoreettisina tiivistäjinä ne selittävät ymmärrettävästi kaupunkien ja alueiden kehittämistä sosiaalisten verkostojen ja valtarakenteiden kautta. Kalandideksen tarjoilema katsaus Massey'n ajatteluun linkittyi kuin itsestään Berneliuksen ja Käyhkön puheenvuoroihin.

Palkintoja ja muita juhlallisuuksia

Maantieteen päiviin kuuluivat erottamattomasti myös iltajuhlat. Torstai-iltaa vietettiin Vaasan Svenska Klubbenilla, jossa akateemista valtavirta-ajattelua haastavan illallispuheen piti emeritusprofessori **Hannu Katajamäki** aiheenaan ”Maantieteelliset ja yhteiskunnalliset vaikutukset”. Vainpalkaksi Katajamäki sai päivien muiden puhujien tavoin vaasalaisen ruokainnovaation – kalasuklaan. Avauspuhetta seurasivat palkinnot. Suomen Maantieteellinen Seura jakoi Maantieteen päivien iltatilaisuuden yhteydessä Ragnar Hult -mitalin maantieteen tutkimuksessa ja yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa ansioituneelle professori **Seija Virkkalalle** Vaasan yliopistosta ja Iivari Leiviskä -mitalin maantieteen opetuksen kehittämistä yliopistonlehtori **Sanna Mäelle** Turun yliopistosta.

Ragnar Hult -mitalilla palkittu Virkkala on tehnyt pitkän uransa aikana empiiristä tutkimusta muun muassa alueiden ylikansalliseen oppimiseen, alueellisiin innovaatioverkostoihin ja innovaatiopolitiikkaan liittyen. Hän on vuodesta toiseen onnistunut tarjoamaan uusia avauksia tieteelliseen keskusteluun ja vienyt eteenpäin talusmaantieteellistä teorianmuodostusta. Virkkala on ollut myös sinnikäs yhteiskunnallinen vaikuttaja, kuten hänen aktiivinen yhteistyönsä Pohjanmaan liiton ja mui-

den alueen korkeakoulujen kanssa osoittaa. Hänen työllään on ollut myös kansainvälisiä vaikutuksia. Vuonna 2013 kehitettyä *connectivity*-mallia on sovellettu alueellisen yhteistyön mittaamiseen ja sen pohjalta on laadittu oma politiikkamalli, jota testataan Euroopassa osana LARS-hanketta. Virkkalan älykkään erikoistumisen laaja tuntemus on myös vaikuttanut siihen, että Pohjanmaan alue liittyi mukaan alan eurooppalaiseen S3 Platform -verkostoon ensimmäisenä alueena Suomessa. Tutkimus- ja opetustyön ohella Virkkala on ollut johtamassa Geography Graduate Schoolia, toiminut Maantieteen kansainvälisen unionin (IGU:n) Suomen kansalliskomitean jäsenenä, sekä ollut pitkään *Terran* toimitusneuvoston jäsen. Virkkala on myös toiminut aktiivisesti kansainvälisessä tiedeyhteisössä erityisesti pohjoismaisissa verkostoissa, muun muassa Nordregion johtoryhmässä.

Iivari Leiviskä -mitalin saanut Mäki on puolestaan edistänyt ansiokkaasti maantieteen tieteenalan ja oppiaineen opetusta. Hän on toiminut pitkään keskeisessä roolissa yliopisto- ja koulumaantieteen rajapinnalla, ja muun muassa osallistunut koulutuksen kehittämiseen Opetushallituksen opetussuunnitelmatyöryhmien jäsenenä sekä Yliopistolautakunnan jäsenenä ja maantieteen jaoksen puheenjohtajana. Lisäksi Mäki on osallistunut moniin kehittämishankkeisiin, esimerkiksi LUMA-Suomeen ja PaikkaOppiin. Mäki koordinoi Turun yliopistossa maantieteen opettajankoulutusta ja vastaa siihen liittyvästä yhteistyöstä opettajankoulutuslaitoksen, Normaalkoulun ja muiden yhteistyökoulujen kanssa. Lisäksi hän on toiminut keskuhallinnon ja tiedekuntien toimielimissä ja työryhmissä sekä laitoshallinnossa. Mäki on valittu Turun yliopiston vuoden opettajaksi 2015. Hän on myös huolehtinut maantieteen näkyvyydestä Suomen Maantieteellisen Seuran hallituksen jäsenenä sekä puheenjohtajana vuosina 2012–2014.

SMS valitsi Maantieteen päivien yhteydessä myös vuoden parhaan pro gradu -työn. Palkinnon sai filosofian maisteri **Claudia Bergroth** Helsingin yliopistosta tutkielmallaan *Uncovering population dynamics using mobile phone data: The case of Helsinki Metropolitan Area*. Voitokkaassa työssään Bergroth tarkasteli kolmen verkkopohjaisen matkapuhelinaineiston soveltuvuutta ihmisen sijainnin kuvaajaksi. Hän muun muassa selvitti, miten väestöjakauma vaihtelee pääkaupunkiseudulla keskimääräisen arkipäivän aikana ja miten dynaamisia väestötietoja voi hyödyntää saavutettavuutta tutkittaessa. Työn tuloksena saatua 24 tunnin väestöaineistoa käytettiin pääkaupunkiseudun pulssin analysointiin ja ensimmäisen täysin dynaamisen saavutettavuusmallin toteuttamiseen tutkimusalueella. Bergroth osoitti, että matkapuhelinten tie-

Suomen Maantieteellinen Seura jakoi Maantieteen päivien iltajuhlilla palkintoja esimerkillisestä tutkimustyöstä ja ansiokkaasta toiminnasta maantieteen hyväksi. Iivari Leiviskä -mitali myönnettiin yliopistonlehtori Sanna Mäelle (vas.) ja vuoden graduna palkittiin Claudia Bergrothin (oik.) tutkimus matkapuhelinaisteojen sijaintitiedon hyödyntämisestä.

donsiirto on luotettava kuvaaja ihmisten sijainnille ja että dynaamisten väestötietojen integroiminen saavutettavuustarkasteluun tarjoaa realistisempia tuloksia kuin staattinen väestöaineisto. Huolellisesti toteutettu ja yhteiskunnallisesti merkittäviä tuloksia paljastanut työ oli ensimmäinen matkapuhelinaisteoja väestön sijainnin analysointiin hyödyntävä tieteellinen tutkimus Suomesta. Bergroth toteutti pro gradu -työnsä Helsingin yliopiston Digital Geography Lab -tutkimusryhmässä professori **Tuuli Toivosen**, filosofian tohtori **Olle Järvin** ja filosofian tohtori **Henrikki Tenkasen** ohjauksessa.

Ensi vuonna Ouluun

Aiemmin Maantieteen päivät on järjestetty Vaasassa vuosina 2013, 2007 ja 2001. Päivien viimeisenä ohjelmanumerona viestikapula siirrettiin onnistuneesti eteenpäin totuttua kaavaa noudattaen. Tulevana syksynä matka käy uusilla teemoilla ja aiheilla kohti Ouluu.

MARIA MERISALO & ILKKA LUOTO

Versus-verkkójulkaisussa kuuluu opiskelijoiden ja tutkijoiden ääni

Suomen Maantieteellisen Seuran, Alue- ja ympäristötutkimuksen seuran ja Yhteiskuntatieteellisen ympäristötutkimuksen seuran vuonna 2018 käynnistämä verkkójulkaisu *Versus* on vakiintunut osaksi alue-, maan- ja ympäristötieteen tutkimusporjaisista keskustelua. Toiminnan löydettyä uomansa

sivustoa on ryhdytty kehittämään entistä yhteisöllisemmäksi ja rakenteiltaan kestävämmäksi. Erityisiä painopisteitä ovat opiskelijoiden osallistumisen lisääminen ja ulkoisen rahoituksen merkityksen vähentäminen.